

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Barratt Dürtüsellik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17263>

Özet

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i (BDÖ-11), bireyin **dürtüsellik** düzeyini ve bu yap?n?n farkl? boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilm?, yayg?n olarak kullan?lan bir kendini de?erlendirme arac?d?r. Sunulan bu giri?, ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?na odaklanmaktadır. Türkçe uyarlamas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve popülasyonu üzerinde de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, dürtüselli?in çok boyutlu do?as?n? yakalamak üzere tasarlanm??t?r ve klinik ile ara?tırma ortamlar?nda yayg?n olarak kullan?lmaktadır. BDÖ-11, özellikle dikkat, motor ve planlama d??? dürtüsellik gibi alt boyutlar? de?erlendirerek dürtüsel davran??lar?n kapsaml? bir profilini sunar.

Anahtar Kelimeler

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i, BDÖ-11, **Dürtüsellik**, Psikolojik Ölçüm, **Psikometri**, Uyarlama, Kendini De?erlendirme.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi Ernest S. Barratt't?r. Türkçe uyarlamas?n? gerçekle?tiren ve bu akademik giri?te referans al?nan çal??man?n yazarlar? ?unlard?r: Hüseyin Güleç, Levent Tamam, Meral Yaz?c?-Güleç, Mustafa Turhan, Gökhan Karaku?, Mustafa Zengin ve Matthew S. Stanford.

Amaç

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerdeki **dürtüsellik** e?ilimini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçüm, dürtüselli?in tek bir yap?dan ziyade, farkl? bile?enlerden olu?an çok boyutlu bir özellik oldu?unu varsayar. Ölçek, dürtüselli?in klinik popülasyonlarda (örne?in Dikkat Eksikli?i Hiperaktivite Bozuklu?u, Madde Kullan?m Bozukluklar?) ve genel popülasyonda de?erlendirilmesi, ara?tır?lmas? ve tedavi takibi amac?yla kullan?lmaktadır. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, BDÖ-11'in geçerli ve güvenilir bir Türkçe versiyonunu Türk kültürüne kazand?rmaktır.

Yap?

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i (BDÖ-11), psikolojideki temel yap?lardan biri olan **dürtüsellik** yap?s?n? ölçmektedir. Dürtüsellik, genellikle potansiyel olumsuz sonuçlar? dü?ünmeksizin h?zl? ve plans?z hareket etme e?ilimi olarak tan?mlan?r. BDÖ-11, bu yap?y? üç ana faktör alt?nda incelemektedir:

Dikkat Dürtüselli?i (Attentional Impulsiveness): Dikkati sürdürmede güçlük çekme, bili?sel h?z ve konsantrasyon eksikli?i ile ilgilidir.

Motor Dürtüselli?i (Motor Impulsiveness): Harekete geçme veya tepki verme e?ilimi, eylemlerin

planlanmadan ger?ekle?tirilmesi.

Planlama D??? Dürtüsellik (Nonplanning Impulsiveness): Gelece?i dü?ünmeme, plan yapmama ve ?imdiki an?n tatminine odaklanma e?ilimi.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Güleç ve arkadaşlar? (2008) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??ma, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemi? ve orijinal ölçekle tutarlı bir faktör yap?s? elde etmeyi hedeflemi?tir. Geçerlik analizleri, Türkçe formun dürtüsellik kavram?n? uluslararası standartlara uygun bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler nitelikte bulunmu?tur. Genellikle yap? geçerli?i kapsam?nda do?rulamaya **faktör analizi** kullan?larak, üç faktörlü yap?n?n Türk popülasyonunda da temsil edildi?i gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Güleç et al., 2008), Barratt Dürtüsellik Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri genellikle iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri ile incelenmi?tir. ?ç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini göstermi? olup, yüksek güvenilirlik de?erleri elde edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in Türkçe formunun zaman içinde tutarlı ölçümler yapma yetene?ine sahip oldu?unu ve maddelerinin birbirleriyle uyumlu çal??t??n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i-11'in (BDÖ-11) orijinal yap?s?, genellikle üç faktörlü bir modelle tanımlanır. Türkçe uyarlama çal??mas?nda da bu faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanması amaçlanm??tır. Yapılan **faktör analizi** (genellikle do?rulamaya faktör analizi), Dikkat, Motor ve Planlama D??? Dürtüsellik olmak üzere üç alt boyutu desteklemi?tir. Bu, ölçe?in orijinal teorik yap?s?n?n kültürel ve dilsel adaptasyondan sonra da korundu?unu göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i. BDÖ-11, genellikle 30 maddeden oluşur ve yanıtlar Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak verilir.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Klinik ve genel popülasyon. Özellikle psikiyatrik bozukluklar? (örn. Bipolar

bozukluk, DEHB, Madde ba??mlil???) olan bireylerin dürtüsellik düzeylerini ölçmek için s?kl?kla kullanılır.

Ya? Grubu: Ergenler ve Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri ve/veya psikiyatri hastalar? gibi çe?itli örneklem üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, kendilerine sunulan ifadeleri (örne?in, "H?zl? kararlar veririm") dörtlü Likert tipi bir ölçek üzerinde (Nadiren/Asla, Bazen, S?k S?k, Neredeyse Her Zaman/Her Zaman) derecelendirirler. Yüksek skorlar daha yüksek dürtüsellik seviyesini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Dürtü Kontrol Bozukluklar?, Bili?sel Dürtüsellik, Motor Dürtüsellik, Planlama D??? Dürtüsellik, Klinik **Psikometri**, Kendini De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri Kayna??nda Bulunmamaktadır.

Ba?lı?k E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: huseyingulec@yahoo.com

Yazma Adresi: Veri Kayna??nda Bulunmamaktadır.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?tırmalarda kullanılm? genellikle orijinal geli?tiricisi tarafından serbest bırakılm??t?r, ancak her uyarlama için yerel telif haklar? ve izinler kontrol edilmelidir. Türkçe versiyonun sorumlu yazarından izin alınması önerilir.

Test Y?I? (Uyarlama): Türkçe uyarlama çal??mas? 2008 yılında yayımlanmıştır.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyası a?a??daki bağlantıdan indirilebilir: [the-barratt-impulsiveness-scale-11-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Güleç, H., Tamam, L., Yazıcı-Güleç, M., Turhan, M., Karaku?, G., Zengin, M. & Stanford, M.S. (2008). Psychometric properties of the Turkish version of The Barratt Impulsiveness Scale-11. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 18(4), 251-258.

Barratt, E. S. (1994). Impulsiveness and aggression. In J. Monahan & H. J. Steadman (Eds.),

Violence and mental disorder: Developments in risk assessment (pp. 69-92). University of Chicago Press. (Orijinal ölçek geli?tirme referans?).

Barratt Dürtüsellik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Güleç ve arkadaşlar? (2008) taraf?ndan yay?mlanan uyarlama çal??mas?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM